

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא בתרא יא

עניין: הוסיפו לו עשרים ושנים שנה

מהר"ל נתיב הצדקה פ"ג

העולם. ואמר כי הוסיפו לו כ"ב שנים נגד התורה שנתנה בכ"ב אותיות, ובתורה נברא העולם. ודבר זה תבין בבניה ובחכמה, וזה שאמר שהוסיפו לו כ"ב שנים. ועוד יש לך לדעת כי הצדקה הוא

תורת חיים

דף יא הוסיפו לו עשרים ושנים שנה כמנין אותיות המורה רמז שהוסיפו לו בשני! המורה לקיים מה שנאמר בתורה כל המקיים נפש אחת כאלו קיים עולם מלא וכי הלא גונא אחת חזקה שרשח בלק שהוסיפו לו לכרי יוסי על שנותיו עשרים ושנים שנה רמז נמי שזכות המורה הוסיפו לו לקיים מה שנאמר כי יקרא קן לפניך כדאיתא התם :

קול אליהו פרשת ראה

הא דהוסיפו לו דוקא כ"ב שנים לא פחות ולא יותר י"ל על פי מה דאיתא במס' סוטה (ד' כ') אם יש לה זכות תולה וכמה זכות תולה פליגי שם וקיי"ל כחכמים שתולה ג' חדשים ע"ש, והנה איתא בגמרא הנותן פרוטה לעני מתברך בששה ברכות והמפייסו בדברים מתברך ב"א ברכות [כמו שזכר לעיל בהמאמר הקודם]. והענין הברכה המוזכר כאן כתבו המפרשים שהוא הזכות שעל ידי זה תולה הגזר דין ומתעבב שלא יענש במהרה, והנה כאן גבי בנימין הצדיק דהיה מפיס בדברים (** א"כ מגיע לו י"א ברכות (***) ר"ל זכיות ועולה במספר ל"ג חדשים על כל ברכה [זכות] ג' חדשים כנז"ל, א"כ בעד שמונה נפשות האשה ושבעה בניה הוי שמונה פעמים ל"ג חדשים ועולה רס"ד חדשים שהם כ"ב שנים, משו"ה הוסיפו לו כ"ב שנים:

חתם סופר

הוסיפו לו כ"ב שנים. נראה משום דפירש"י [בראשית ד' י'] קול דמי אחיך לוטקיס, דמו ודס זרעותיו, וא"כ מכ"ש לענין העושה שמחשיבים לו זרעותיו, ויטן כי מלות פ"ו היא לכל הפחות בן א' וצת א' [יצמות ס"א:], וא"כ האשה ח' צינה וי"ד בני צינה שראויים להוליד ה"ל כ"ב נפשות, הוסיפו צינה"ז כ"ב שנים ועיקר שכרו שמור לע"כ צלי ספק, עמ"ש תוס' לעיל וי"ד ע"א ד"ה ואחו וכו', וק"ל.

בן יהוידע

דף י"א. הוסיפו לו כ"ב שנה. ג"ל בס"ד טעם נכ"כ שנה, כי העושה לזקה מידת איתיות ו"ה שבשם, כמ"ש הגאון חיד"א ז"ל על מאמר רז"ל דאמרו המפייסו ב"א ברכות ע"ש, והנה ו"ו ה"ה במלואם בשם צ"ן שש הוא סוד הלדקה עולים כ"ב, לכך הוסיפו לו כ"ב שנה : **ועוד** ג"ל בס"ד ע"פ מ"ש בזה"ק ויש ה' לקין אות, רשע לו אות ו' במלחי, כי אות ו' רומז לחיים, וכמ"ש הגאון חיד"א ז"ל, ואית ו' בשם ע"ב שהוא במלוי יודין זה וי"ו עליה כ"ב, ולכן בזכות שהוא החיה כל נפשות אלו, נתנו לו חיים כמנין וי"ו הרומז לחיים, שהוא במלוי שם ע"ב שהוא סוד חכמה, כי ידוע דהחיים הם מחכמה, בסוד והחכמה תחיה בעליה :

או ג"ל בס"ד, טעם לכ"ב שנים, כי הוא החיה אשה ושבעה צינה שהיו מהם ברעב, אם לא היה מפרנסם, וגבי ש"ד כתיב וגם דמו הנה גדרש, וגם הוא לרבות דם זרעו, ואע"פ שהאדם ראוי להוליד כמה בנים, מ"מ תפסת מועט תפסת, על כן נחשב לו בעבור זרעו שנים שהם זכר ונקבה, שהוא קיום פו"ר, ומלא שבעה בנים יולידו י"ד, והם עלמם שבעה הרי כ"א, ועם האלמנה הרי כ"ב, לכן הוסיפו לו כ"ב שנים כנגד זה. וצ"ח יובן מאמרם שאמרו כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא, דקא"ל הול"ל עולם שלם, אך האדם ע"פ דקרא עולם, וכמ"ש בתיקונים במאמר ניחא לך דאחריות לעלמא, וזרעו שעתיד להוליד הם מוכחים במוחי שמש יולא הזרע, ולז"א עולם מלא, כלומר הוא וזרעו אשר במוחי. וצ"ח יובן לתרץ עוד דקדוק אחר כאן, למה המלאכים באו בטענה זו, דכל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא, ולא באו בטענה מן הכתוב דקאמר ולדקה תליל ממות, וצ"ח ניחא, שהם באו בטענה זו כדי להוסיף לו חיים, כנגד נפשות אשר החייה אותם ונפשות זרעם :